

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

Nr. 04/2-8479 din 26.09.2023
la nr. 18-69-9388 din 04.09.2023

**Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării *proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV) (număr unic 746/MDED/2023)*, comunicăm următoarele.

Potrivit notei informative, condițiile care au impus elaborarea proiectului de act normativ reprezintă costurile pentru agenții economici urmare actelor normative care prevăd bariere administrative, cerințe și sancțiuni nejustificate sau depășite. Respectiv, proiectul vine cu modificări conceptuale în privința excluderii barierelor administrative, cerințelor, sancțiunilor nejustificate sau depășite, astfel fiind diminuate costurile pentru agenții economici în activitatea de întreprinzător, astfel încât întreprinderile să își poată desfășura activitatea economică fără echivoc.

La proiectul hotărârii:

1. Relevăm că reprezentarea Guvernului în Parlament este una din funcțiile Ministerului Justiției, stabilitate la pct. 6 din *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 698/2017*. În acest context, se propune includerea și a Ministrului Justiției în lista contrasemnatarilor hotărârii date.

La proiectul de lege.

2. Cu titlul general, se va reține că, „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze. La schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.

3. Cu referire la **Art. I**, în special ce vizează pct. 1, atenționăm că art. 2 din *Legea nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri* definește termenul de „bursă de mărfuri”, în acest sens propunem expunerea în redacție nouă a acestui articol cu includerea noțiunilor de bază expuse în proiect la „Articolul 1¹. Noțiuni de bază” și a definiției existente „bursă de mărfuri” din lege. Respectiv, această propunere va evita completarea *Legii nr. 1117/1997* cu articole noi și va uniformiza toate noțiunile în același articol. Astfel, având în vedere cele expuse mai sus, urmează a fi revizuite pct. 1 și 2.

La noțiunea de „contract de bursă” urmează a fi exclus textul „ș.a.” deoarece oferă caracter incert norme juridice (obiecție valabilă și în alte cazuri similare).

Cu referire la pct. 3, ce vizează completarea art. 6 alin. (1) din *Legea nr. 1117/1997*, considerăm oportună revizuirea textului „condițiile prevăzute de legislația care reglementează aceste piețe” cu indicarea expresă a normelor juridice și a actelor normative ce prevăd aceste condiții, pentru a asigura previzibilitatea și claritatea actelor normative.

La pct. 7, cuvântul „fondate” se va substitui cu cuvântul „înregistrate” potrivit terminologiei consacrate în *Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali*, or potrivit normelor de tehnică legislativă terminologia utilizată în actul elaborat necesită a fi constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative, iar folosirea repetată a acesteia să excludă confuzia.

4. Cu referire la **Art. II**, potrivit pct. 2 și 3 „vanzătorul și prestatorul este obligat să recepționeze și să înregistreze reclamațiile consumatorului”, respectiv prin formula prezentată de autor se exclude obligativitatea ținerii registrului de reclamații de vânzător și prestator. În argumentele prezentate de autor în Nota informativă și Analiza Impactului de Reglementare se deduce faptul că modalitatea de înregistrare a reclamațiilor consumatorilor, în vigoare la moment, este una costisitoare pentru mediu de afaceri, mai ales că gradul de utilizare a acestuia este unul minimal, în acest sens fiind exclus și în alte state europene.

Astfel, considerăm că soluția prezentată de autori în proiectul legii ar putea să nu fie eficientă în vederea protecției consumatorului, deoarece nu este clar și previzibil dacă aceste reclamații vor fi înregistrate corespunzător și luate măsuri în vederea remedierii acestora de către vânzători și prestatori potrivit legii. Respectiv, considerăm că exemplul României de a crea o platformă unică „telefonul consumatorului” este mai eficientă și ar putea fi luată în considerare de autorii proiectului. Mai mult ca atât, considerăm că crearea unei „platforme naționale online privind protecția consumatorului” care va avea drept scop recepționarea centralizată a reclamațiilor de către autoritatea publică competentă va fi mult mai eficientă la remedierea deficiențelor constatate la serviciile prestate de vânzatori și prestatori. Acest fapt, nu va avea impact economic pentru mediu și afaceri și va putea fi utilizată cu ușurință de către consumatori în vederea revendicării drepturilor sale.

5. Cu referire la **Art. VII**, în special ce vizează completarea art. 4 din *Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție* cu alin. (1²) propunem revizuirea acestuia în conformitate cu art. 54 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017*, potrivit căruia „a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație;”.

La pct. 5, ce vizează completarea art. 10 cu un nou alin. (3), se va exclude cuvântul „articolul” deoarece este excedent (obiecție valabilă și pentru pct. 7, ce vizează completarea art. 14 cu lit. q), respectiv se va exclude cuvântul „alineatul”).

6. Cu referire la **Art. VIII**, art. 15 din *Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare* se completează cu un nou alineat (5),

potrivit căreia: „În cazul în care, operatorul, în relațiile sale cu consumatorii și potențialii consumatori, are nevoie de informațiile cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru bransarea/debransarea acestora de la rețelele publice de alimentare cu apă și/sau canalizare, care se conțin în Registrul de stat a persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permise, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea consumatorului și a potențialelor consumatori.”.

Potrivit art. 5 alin. (1) din *Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal* „Prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal.”.

În acest sens, comunicăm că propunerea autorului expusă mai sus reprezintă o derogare de la regula generală privind prelucrarea datelor cu caracter personal, deoarece potrivit proiectului operatorul consultă aceste informații direct în registrele indicate fără implicarea consumatorului, sau „consultarea” acestor informații reprezintă *de jure* prelucrarea datelor cu caracter personal, în conformitate cu *Legea nr. 133/2011*. Totodată, nu este clar dacă „implicarea” consumatorilor sau a potențialelor consumatori reprezintă „consimțământul” potrivit *Legii nr. 133/2011*.

Respectiv, nota informativă și analiza impactului de reglementare a proiectului nu prevăd careva argumente privind necesitatea unor asemenea derogări precum și impactul acestora față de subiecții vizați privind potențialele ingerințe în viața privată. Astfel, considerăm necesară o argumentare care va permite o înțelegere mai clară privind necesitatea și oportunitatea unor asemenea propuneri precum și impactul acestora asupra tuturor subiecților, or, potrivit art. 71 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, la interpretarea actului normativ se va ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau emis actul normativ.

Adițional, autorul urmează să revizuiască și să argumenteze necesitatea și oportunitatea operatorilor de a „consulta” nemijlocit toate informațiile specificate la art. 15 alin. (5) în vederea realizării atribuțiilor sale legale.

Obiecție valabilă și pentru Art. VII ce vizează completarea art. 21 cu alin. (6) din *Legea nr. 163/2010*; Art. XI ce vizează completarea art. 92 cu alin. (11) din *Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică*; Art. XII ce vizează completarea art. 110 cu alin. (11) din *Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale*.

7. Cu referire la Art. IX, ce prevede expunerea în redacție nouă a art. 49 lit. i) din *Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014*, se vor exclude cuvintele „nu mai rar de”, deoarece sunt excedente.

8. La Art. X, cu privire la completarea art. 26 al *Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015* cu un nou alineat (3¹), menționăm că această lege transpune *Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE, publicată*

în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* L 94 din 28 martie 2014, respectiv comunicăm că respectiva Directivă nu prevede faptul că criteriile de atribuire a contractului de achiziții publice „prețul cel mai scăzut” și „costul cel mai scăzut” să fie folosite ca criterii subsidiare și să fie folosite doar cu criteriile de atribuire „cel mai bun raport calitate-preț” și „cel mai bun raport calitate-cost”, așa cum propune autorul proiectului.

Mai mult ca atât, potrivit art. 67 alin. (2) din *Directiva 2014/24/UE* „Oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic din perspectiva autorității contractante este identificată pe baza prețului sau a costului cu ajutorul unei abordări bazate pe rentabilitate, cum ar fi calcularea costurilor pe ciclul de viață, în conformitate cu articolul 68, și poate include cel mai bun raport preț-calitate evaluat pe baza unor criterii care să includă aspecte calitative, de mediu și/sau sociale, legate de obiectul contractului de achiziții publice în cauză.” La fel, „statele membre pot prevedea ca autoritățile contractante să nu poată utiliza numai prețul sau costul drept criteriu unic de atribuire sau să nu-și poată restricționa utilizarea la anumite categorii de autorități contractante sau la anumite tipuri de contracte.”.

În acest context, atenționăm că *Directiva 2014/24/UE* stabilește un alt principiu/vizor de aplicare a criteriilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, respectiv se consideră o practică periculoasă utilizarea doar a prețului sau a costului drept criteriu unic de atribuire, nu și aplicarea acestora ca criterii de sine stătătoare de atribuire a contractelor de achiziții publice. Adicional, se va lua în considerare și pct. 90 din *Directiva 2014/24/UE* potrivit căreia „În scopul de a încuraja o mai bună orientare către calitate a achizițiilor publice, ar trebui să li se permită statelor membre să interzică sau să restricționeze utilizarea doar a prețului sau doar a costului pentru evaluarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, în cazul în care acestea consideră necesar acest lucru.”.

Astfel, având în vedere că potrivit angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin *Legea nr. 112/2014*, Republica Moldova are obligația să armonizeze legislația națională cu cea a Uniunii Europene, considerăm că propunerea de completare a art. 26 cu alin. (3¹) și alin. (12) din *Legea nr. 131/2015* urmează a fi revizuită potrivit prevederilor *Directivei 2014/24/UE*.

9. Cu referire la **Art. XIII**, ce vizează completarea art. 56 alin. (2) din *Legea nr. 100/2017*, menționăm că, la moment, Ministerul Justiției promovează *proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative) (număr unic 805/MJ/2023)*. În acest sens, considerăm oportun transmiterea propunerilor de modificare a *Legii nr. 100/2017* în adresa Ministerului Justiției pentru promovarea consolidată a propunerilor de modificare a acesteia. Astfel, urmează a fi exclus **Art. XIII** din proiect.

10. La **Art. XV**, ce vizează expunerea în redacție nouă a art. 11 alin. (1) din *Legea nr. 124/2022 privind indentificarea electronică și serviciile de încredere*,

menționăm despre necesitatea revizuirii acesteia din punct de vedere tehnico-legislativ, conform următorului exemplu:

„(1) Cererea de certificare a cheii publice se depune sub formă de:

a) document pe suport de hârtie, semnat cu semnătura olografă a solicitantului;

b) document electronic, semnată cu semnătură electronică calificată sau căreia i s-a aplicat sigiliul electronic;

c) document electronic, generat și transmis în mod automatizat după trecerea procedurii de identificare de către solicitant prin intermediul unui serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare automatizate, fără operator uman;

d) imagini video, înregistrate de către solicitant prin intermediul serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloacele de verificare cu operator uman.”.

11. Cu referire la **Art. XVI**, relevăm că textul „în termen de 2 luni” se va substitui cu textul „la expirarea a 2 luni”, or, utilizarea unor expresii inexacte la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ după o anumită perioadă de timp din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, care de fapt se referă nu la o dată concretă, ci la o anumită perioadă, este conceptual inacceptabilă, deoarece legea nu poate intra în vigoare la diferite momente în interiorul unei perioade.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2023.09.26 14:38:51 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

la nr. 04/2-8894 din 11.10.2023
nr. 08/2-3089 din 05.10.2023

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Urmare examinării repetate a *proiectului de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV) (număr unic 746/MDED/2023)*, comunicăm următoarele.

Ministerul Justiției a examinat sinteza obiecțiilor și propunerilor prezentată de autorul proiectului ca urmare a avizării primare și reiterează obiecțiile și propunerile expuse mai jos, din avizul nr. 04/2-8479 din 26.09.2023, având în vedere că acestea nu au fost luate în considerare de autorii proiectului.

Acestea vizează în special:

1. Cu referire la **Art. II** pct. 2 și 3, reiterăm că soluția prezentată de autori în proiectul legii ar putea să nu fie eficientă în vederea protecției consumatorului, deoarece nu este clar și previzibil dacă aceste reclamații vor fi înregistrate corespunzător și luate măsuri în vederea remedierii acestora de către vânzători și prestatori potrivit legii. Cu referire la comentariul prezentat în sinteza obiecțiilor și propunerilor, relevăm că deopotrivă experiența României este una eficientă, deoarece Autoritatea pentru Protecția Consumatorului din România deține un centru unic de petiționare, în acest sens petițiile parvenite de la consumatori sunt înregistrate de către o autoritate publică responsabilă pentru luarea de măsuri de remediere necesare, după caz.

2. Cu referire la **Art. VII**, pct. 5, ce vizează completarea art. 10 cu un nou alin. (3), se va exclude cuvântul „articolul” deoarece este excedent (obiecție valabilă și pentru pct. 7, ce vizează completarea art. 14 cu lit. q), respectiv se va exclude cuvântul „alineatul”).

3. Cu referire la **Art. VIII**, reiterăm că autorul urmează să revadă și să argumenteze necesitatea și oportunitatea operatorilor de a „consulta” nemijlocit toate informațiile specificate la art. 15 alin. (5) din *Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare* în vederea realizării atribuțiilor sale legale (obiecție valabilă și pentru Art. VII ce vizează completarea art. 21 cu alin. (6) din *Legea nr. 163/2010*; Art. IX ce vizează completarea art. 39 cu alin. (4) din *Legea nr. 92/2014*; Art. XII ce vizează completarea art. 92 cu alin. (11) din *Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică*; Art. XIII ce vizează completarea art. 110 cu alin. (11) din *Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale*).

4. Cu referire la **Art. XI**, reiterăm poziția Ministerului Justiției expusă în aviz, or, „acceptarea parțială a autorului” a obiecției prezentate de Ministerul Justiției cu reformularea în modul în care acest criteriu să nu fie perceput ca unul „subsidiar” nu reprezintă o soluție acceptabilă, ce ar fi fost sugerată ca atare de Ministerul Justiției. Astfel, având în vedere că potrivit angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin *Legea nr. 112/2014*, Republica Moldova are obligația să armonizeze legislația națională cu cea a Uniunii Europene, considerăm că propunerea de completare a art. 26 cu alin. (3¹) și alin. (12) din *Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015* urmează a fi revizuită potrivit prevederilor Directivei 2014/24/UE.

5. La **Art. XIV**, având în vedere că Ministerul Justiției este responsabil de promovarea consolidată a *proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative) (număr unic 805/MJ/2023)*, considerăm că toate aspectele adiacente ce țin de modificarea *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative* urmează a fi prezentate de către Guvern, Parlamentului, într-un proiect de act normativ unificat.

6. La **Art. XVI**, ce vizează expunerea în redacție nouă a art. 11 alin. (1) din *Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere*, considerăm oportună substituirea sintagmei „semnătură electronică” cu cuvintele „semnătură electronică calificată”, deoarece potrivit art. 21 alin. (2) din *Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere* are aceeași valoare juridică ca și semnătura olografă semnătura electronică calificată.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copețchi Stanislav
Date: 2023.10.11 09:02:18 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex.: Carolina Tataru-Bobuțac
Email: carolina.tataru-bobutac@justice.gov.md
Tel.: 022-20-14-37